

157

1

PESTI KÖZPONTI KERÜLETI BÍRÓSÁG
1997/13.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Pesti Központi Kerületi Bíróság

dr. F. S. ügyvéd (1027 Budapest,)
) által képviselt

L. M. CS. KÖRNYEZETVÉDŐ SZÖVETSÉG
(1082 Budapest,) felperesnek

dr. K. A. ügyvéd (1054 Budapest,)
IV/17.) által képviselt

M. H. RT. (1087 Budapest,
) I.r. alperes

a személyesen eljár

SZ. Z. (1106 Budapest,) II.r.
alperes

dr. E. A. ügyvéd (1146 Budapest, Cházár A. u.
19.III. em. 3.) által képviselt

K. I. K. NONPROFIT EGYESÜLET
(1145 Budapest,) III.r. alperes ellen

személyiségi jog megsértésének megállapítása iránt
indított perében meghozta az alábbi

I T É L E T

A bíróság megállapítja, hogy az alperesek a M. H. 1997. április 30.-i számában Hítelrontók címmel megjelent írásban arra utalva, hogy a L. M. CS. tagjai népbuítók, álpróféták, dilettáns tiltakozók, karrierista politikusok és egyes üzleti konkurensok által felheccelt hordószónokok - megsértették a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogait.

A bíróság megállapítja, hogy az 1997. április 30.-án Hítelrontók címmel megjelent cikk azon állításaiival, hogy elismert eszmékbe csomagolják csomagóg szövegeiket és a jogszertű fellépés nem az eszközüük, valamint, az arra való utalással, hogy Környezetvédelembe csomagolva bármilyen politikai, gazdasági vagy egyszerűen karrierista érdekeket adnak el, a felperest a Levegő Munkacsoportot hamis színben tüntették fel és ezzel megsértették személyhez fűződő jogait.

A bíróság kötelezi I.r. alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedése után 15 napon belül az ítélet rendelkező részét a M... H...ban a 19. oldalon tegye közzé.

A bíróság egyetemlegesen kötelezi az alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 150.000 , - (százötvenezer) Ft-ot nem vagyoni kártérítés címén.

Ezt meghaladóan a bíróság a felperes keresetét e l u t a s í t j a .

A bíróság kötelezi az alpereseket, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessenek meg 18.000 , - (tizennyolcezer) Ft eljárási illetéket.

A felperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 9000,- (kilencezer) Ft eljárási illetéket a Magyar Állam viseli.

Egyéb költségeiket a peres felek maguk viselik.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye, melyet ennél a bíróságnál kell 3 példányban benyújtani a Fővárosi Bíróságnak címezve.

A fellebbezési határidő lejártá előtt a felek közösen kérhetik a fellebbezés tárgyaláson kívül történő elbírálását.

Ha a fellebbezés csak perköltség viselésére, vagy összegére vonatkozik, a teljesítési határidővel kapcsolatos, illetve ha a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul, bármelyik fél kérheti, hogy a fellebbezést a másodfokú bíróság tárgyaláson bírálja el.

I N D O K O L A S

A M... H... 1997. április 30-i száma a 19. oldalon közölte Sz... Z... a K... I... K... Nonprofit Egyesület Elnökségének felhatalmazása alapján írt " Hitelrontók " című írását.

A szerző, az egyesület elnöke szerint " kideríthetetlen veszteséget okoz az, ha egyéni törekvéseket csomagolva " tesznek támogatottá és a sajtóban is teret kapnak a környezetvédelem zászlaja mögötti dilettáns, népbutító, álpróféta emberek.

Az állampolgárok a valódi, a környezetvédelemért valóban tenni akarók eszméiről, megmozdulásaikról kevesebb információkkal rendelkeznek , mint a képernyőkön sűrűn megjelenő hordószónokok által szervezett demonstrációkról.

Ennek példaként említi meg S. Z. a L. M. cs., ismertetve a különböző építkezések elleni fellépéseiket.

A felperes, a L. M. cs. Országos Környezetvédő Szövetség kereseti kérelmét a Ptk. 76. §. és 78.§.-ban foglaltakra tekintettel terjesztette elő.

Kérte a Ptk. 84. §. (1) bekezdése alapján a jogsértés megállapítását, az alperesek jogsértéstől való eltiltását, elégtételt adó közlemény megjelentetését.

A felperes nem vagyoni kár iránti igényét 300.000 Ft-ban jelölte meg.

A felperes sértő tényállításként kifogásolta a népbútító álprófeta, dilettáns tiltakozó jelzőket, azt, hogy a környezetvédelmi mozgalom bizonyos képviselőit olyanok közé sorolja, mint akik elismert eszmékbe csomagolják demagóg szövegeiket és őket a karrierista politikusok valamint egyes üzleti konkurensek által felheccelt, finanszírozott hordószónokoknak tartja.

Sérelmezte a felperes, hogy ezután a cikk a fentiek tipikus példaként az Auchan bevásárlóközpont és az új budai metró ellen kezdeményezett kampányt említi, amelyet a felperes szervezett.

A felperes szerint a szerző a saját álláspontját tudományosan beállított hivatkozásokkal kívánta alátámasztani.

Az írás záró részéből a felperes azt kifogásolta, hogy a cikkíró a szövetséget úgy állította be, mintha az a környezetvédelem ügyét csak álcaként használná, politikai, gazdasági, karrierista érdekei érvényesítése érdekében.

A közléstenni kért közleményben a felperes kiemelte, hogy a L. M. cs. mind a Auchan bevásárlóközponttal, mind az új metróvonal építésével kapcsolatos álláspontja megalapozott, a környezetvédelem érdekeit szem előtt tartó, így indokolatlanul és durván sértők a "Hitelrontók" című cikk felperesre vonatkozó állításai.

A felperes keresetét a lap kiadójával, a cikk szerzőjével és a K. I. K. Nonprofit Egyesülettel, amelynek elnöke a cikkíró - szemben terjesztette elő.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az I.r. alperes a lap kiadója arra hivatkozott, hogy a cikk valótlanúságot a felperesre nézve nem tartalmaz, az a két környezetvédelmi szervezet különböző véleményét tartalmazza többek között az Auchan bevásárlóközpont és az új budai metró építésével kapcsolatban.

Hivatkozott a 36/1994. AB. határozatra, arra, hogy a felperesi egyesület közéleti szereplő, így vele szemben kritika határa szélesebb.

Ezentul előadta, hogy a jogi személyekre a Ptk. 76. §.-a nem alkalmazható, az abban rögzítettek csak magánszemélyekre vonatkoznak.

A kártérítésre való kötelezésnél a felróhatóság arányát kérte figyelembevenni az I.r. alperes.

II.r. alperes hivatkozott a Ptk. 219. §. (2) bekezdésére, arra, hogy a képviselő cselekménye által a képviselt válik jogosítottá illetőleg kötelezetté.

A kártérítési összeg kapcsán előadta, hogy a felperes nonprofit egyesület és egyébként sem igazolt a jogképes szervezeti egységek aktivistáinak sérelme, akikre a felperes hivatkozik (57 tagszervezet.)

Ezentul kérte a perből való elbocsátását és kifogásolta azt, hogy a felperes nem sajtóhelyreigazítás iránti eljárást kezdeményezett.

A II.r. alperes szerint figyelembe kell venni az 1989. évi II. tv. 2. §., 13.§.-t is .

III.r. alperes álláspontja szerint a Ptk. 76. §.-a csak magánszemélyekre vonatkozik.

Egyébként pedig a perbeli írás bírálatot, a két közéletben résztvevő szervezet véleménykülönbségét rögzíti, abban jó ízlést sértő kijelentések, kifejezések nincsenek.

A felperes keresete részben alapos.

Ptk. 75. § (1) bekezdés - A személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak.

(2) bekezdés - A személyhez fűződő jogok védelmére vonatkozó szabályokat a jogi személyekre is alkalmazni kell, kivéve ha a védelem - jellegénél fogva - csak a magánszemélyeket illeti meg.

Ptk. 76. §.- A személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen a magánszemélyek bármilyen hátrányos megkülönböztetése nemük, fajuk, nemzetiségük vagy felekezetük szerint, továbbá a lelkiismereti szabadság sérelme és a személyes szabadság jogellenes korlátozása, a testi épség, az egészség, valamint a becsület és az emberi méltóság megsértése.

A Ptk. 76.§.-ában rögzített sérelmek jellegüknél fogva és a törvény rendelkezéseiből is fakadóan kizárólag a természetes személyek esetén merülhetnek fel.

A becsületnek a magánszemély megítélésénél van jelentősége. A becsület megsértése olyan állításban, bírálásban jelenik meg, amely egyrészt nem felel meg a valóságnak, másrészt befolyásolja a természetes személy megítélését.

Mindebből és a törvény illetve a jogsérelem jellegéből következik, hogy a becsület megsértése, a Ptk. 76. §.-ban nevesített sérelmek csak természetes magánszemélyeknél

jelentkezhettek, így a felperes erre alapított igénye nem megalapozott.

Ptk. 78. §. (1) bekezdés - A személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is

(2) bekezdés - A jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

A Pk. 12. állásfoglalása szerint a véleménynyilvánítás, értékelés önmagában nem ad alapot a jogsértés megállapítására és a 36/1994. számú határozatában az Alkotmánybíróság pedig úgy foglalt állást, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága a közéleti szereplők közéleti tevékenységével összefüggésben tágabb körű.

Ez azonban nem jelent felhatalmazást valótlan, tényállítások közzétételére, megalapozatlan - sértő kifejezések jelzők használatára.

A bírálat, értékelés tartalmában és kifejezésmódjában lehet jogsértő.

Tartalmában akkor jogsértő, ha valótlan-ságot fejez ki, kifejezésmódjában pedig akkor ha a bírálat, értékelés aránytalanul túlzó, indokolatlanul bántó.

Nem érinti a felelősséget a feltételezésként történő közlés sem.

A bíróság álláspontja szerint a Hitelrontók című írásból a felperesi egyesület azonosítható és egyértelmű, mint az egyetlen név szerint is említett környezetvédelmi szervezet, hogy a leírt jelzők, tényállítások a L... M...cs...ra vonatkoznak.

E körben nem fogadta el a bíróság azt az I.r. alperesi hivatkozást, hogy a perbeli írásból a felperesre csak az a kitétel vonatkozik, hogy a Auchan bevásárlóközpont és az új budai metró építése ellen kezdeményezett kampányt.

A bíróság álláspontját támasztja alá a szerző megfogalmazása is amikor a felperesi egyesületet, mint tipikus példát említi.

Márpedig ezt megelőzően került leírásra az, hogy népbútítók, álpróféták, dilettánsok, hordószónokok stb.

Mindezek alapján tehát egyértelmű a bíróság számára és az olvasó számára is, hogy a M... H... cikke a felperesre vonatkozik.

Ezt a cikk szerzőjének személye is megerősíti "ő az eltérő véleményt képviselő" környezetvédelmi szervezet.

A bíróság megítélése szerint a perbeli írás, annak a felperesre, mint környezetvédelmi szervezetre vonatkozó kitételeivel a II.r. alperes, a cikkíró túllépte a szabad véleménynyilvánítás határait.

Mivel a hírnévrontás megvalósul a mástól szerzett információk továbbadásával is, ezért az I.r. alperes annak közzétételével sértette a felperes személyhez fűződő jogait.

III.r. alperes pedig a cikk megírására adott felhatalmazást.

A bírói gyakorlat egyöntetűen a híresztelésért való felelősséget azonosítja azzal, mintha a jogsértő közléseket a sértő fél, a szerző maga állította volna.

Az alperesek által közölt cikkben, kifejezőmódjukban sértő, indokolatlanul bántó jelzőket használ a szerző, az olvasó a felperesi egyesület tagjait azonosítja a leírtakkal.

Egyértelműen azt a látszatot kelti, mintha a L. M. cs. a környezetvédelem leple alatt más, azzal nem azonosítható elvek, politikai, gazdasági vagy karrierista érdekeket szem előtt tartva vezeti félre a " tájékozatlan magyar állampolgárt".

Szóhasználata - népbutító, dilettáns, álpróféta - önmagában is sértő, de leginkább hasonlatai - libero pelenkába csomagolva, karrierista politikusok... által felheccelt hordószónokok; feltűnési viselkedésben szenvedők- és a téves következtetések levonására alkalmas állításai, utalásai azok amelyek a felperesre vonatkoztatva alapozzák meg a személyiségi jogsértést.

A Hitelrontók című írásban közöltek túl terjednek a véleménynyilvánítás határán, a leírtak, a következtetések alapjául szolgáló állítások megalapozatlanok, személyhez fűződő jogot sértők.

Egyébként azon túl, hogy a felperes eltérő, a K. I. K. Nonprofit Egyesülettel ellenkező álláspontot képvisel, két, nevezetesen az Auchan bevásárlóközpont és az új budai metró építés ügyével kapcsolatban, más cikkbeli állítás - utalás - vélemény valóságtartalmát az alperesek nem bizonyították.

A fenti indokok a Pp. 164. §. (1) bekezdés a Ptk. 78. §. (1), (2) bekezdés alapján a személyhez fűződő jogok megsértését megállapította, a Ptk. 84. §. (1) bekezdés c. pontja alapján kötelezte a lapkiadót a bíróság ítélete a rendelkező részének a közzétételére.

A bíróság a jogsértéstől eltiltásra kötelezés iránti felperesi igénynek nem adott helyt tekintettel arra, hogy nem ismétlődő - folyamatos jogsértésről van szó.

A felperes az alperesek egyetemleges kötelezését kérte a nem vagyoni kár, 300.000 Ft megfizetésére.

Az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI.1.) határozatának indokolása rögzíti, hogy a nem vagyoni kártérítés jogalapját képezheti a személyiségi jogsértés.

Az összecszerűség megállapítása a határozat indokolása szerint a bíróság mérlegelési körébe tartozik. A bíróság a kialakult bírói gyakorlatra és a jogsértés súlyára is figyelemmel úgy határozott, hogy az alperesek 150.000 Ft megfizetésére kötelesek a Ptk 344.5.(1) bekezdése alapján.

A felperes kártérítési igényének részleges elutasítására tekintettel a bíróság a perköltség viseléséről a Pp. 81. §. (1) bekezdése alapján határozott.

Budapest, 1998. december 1.

dr. Gy. [redacted]né dr. M. [redacted] A. [redacted]
a tanács elnöke

az aláírásukban akadályoztatott

V. [redacted] J. [redacted] és K. [redacted] S. [redacted]
népi ülnökök helyett is

a kiadva. [redacted]



A FŐVÁROSI BÍRÓSÁG
mint másodfokú bíróság

██████████/1999/3. szám



A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság, a dr. F████ S████ ügyvéd /1027 Budapest ██████████/ által képviselt
L████ M████cs █████ Országos Környezetvédő Szövetség (1082 Budapest ██████████
██████████) felperesnek,
a dr. K████ A████ ügyvéd /1054 Budapest ██████████/ által
képviseelt
M████ H████ ██████████ Rt. (1087 Budapest ██████████) I.r.
a személyesen eljár
Sz████ Z████ budapesti /1106 ██████████ alatti/ lakos II.r. és
a dr. B████ A████ ügyvéd /1146 Budapest ██████████/ által képviselt
K██████████ I██████████ K████ Nonprofit Egyesület /1145 Budapest
██████████/ III.r. alperesek ellen,
személyiségi jog megállapítása iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt
folyamatba tett perében az 1998 évi december hó.01.napján ██████████/1997/13
szám alatt hozott ítélet ellen I.r.-II.r. III. r. alperesek részéről 15./ 16./ 17./
sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

Í T É L E T E T :

A másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét
nem érinti,

a fellebbezett részét részben megváltoztatja,

azt állapítja meg, hogy a M████ H██████████ Rt. I.r., Sz████ Z████ cikkiró
II.r. és a K██████████ I██████████ K████ III.r. alperesek a M████ H████
1997. április hó 30-ai számában "Hitelrontók" címmel megjelent írásban

megsértették a L. M. Országos Környezetvédő Szövetség felperes személyiségi jogát amikor a felperesi szervezetet említi a cikk példaként arra, hogy karrierista politikusok és egyes üzleti konkurensek által felheccelt hordószónokok a környezetvédelem jelszavával félrevezetik a tájékozatlan magyar állampolgárt, és mint feltűnési viselkedésben szenvedőknek nem éppen a jogszerű fellépés az eszközük,

ezt a megállapítást tartozik az I.r. alperes 15 napon belül, az első fokú bíróság által megjelölt módon közzétenni,

a keresetet ezt meghaladóan utasítja el,

a felperes köteles 15 nap alatt az I.r. és III.r. alpereseknek - jogi képviselőjük részére - 3.000.- - 3.000.- (Háromezer-háromezer) forint első fokú részperköltséget megfizetni,

a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt - helyesen - 18.000.- azaz Tizennyolcezer forint kereseti illetékből az alperesek egyetemlegesen 8000.- azaz Nyolcezer forintot tartoznak az államnak - külön felhívásra - megtéríteni a fennmaró 10.000.- forintot a felperes személyes illetékmentességére figyelemmel az állam viseli.

A felperes köteles 15 napon belül az I.r. alperesnek - jogi képviselője részére - 4500.- azaz Négyezer-ötszáz forint másodfokú részperköltséget,

a II.r. alperes pedig köteles 15 napon belül a felperesnek - jogi képviselője részére - 1000.- azaz Egyezer forint másodfokú részperköltséget megfizetni, a felperes és a III.r. alperes a másodfokú eljárásban felmerült költségét maga viseli.

a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt 9000.- azaz Kilencezer forint II.r. alperesi fellebbezési illetékből 4500.- azaz Négyezer-ötszáz forintot a II.r. alperes,

a 9000.- azaz Kilencezer forint III.r. alperesi fellebbezési illetékből 4500.- azaz Négyezer-ötszáz forintot a III.r. alperes tartozik az államnak - külön felhívásra - megtéríteni,

a fennmaradó - összesen 9000.- azaz Kilencezer forintot a felperes személyes illetékmentességére figyelemmel az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS.

Az első fokú bíróság az ítéletében megállapította, hogy az alperesek a M. H. 1997. április 30-i számban Hitelrontók címmel megjelent írásban arra utalva, hogy a L. M. tagjai népbútító álpróféták, dilettáns tiltakozók, karrierista politikusok és egyes üzleti konkurensek által felheccelt hordószónokok - megsértették a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogait.

Megállapította, hogy a cikk azon állításaival, hogy elismert eszmékbe csomagolják demagóg szövegeiket és a jogszerű fellépés nem az eszközük, valamint az arra való utalással, hogy környezetvédelemben csomagolva bármilyen politikai, gazdasági, vagy egyszerűen karrierista érdekeket adnak el, a felperest, a L. M. hamis színben tüntették fel, és ezzel megsértették személyhez fűződő jogait.

Kötelezte az I.r. alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedése után 15 napon belül az ítélet rendelkező részét a M. H. -ban a 19. oldalon tegye közzé. Egyetemlegesen kötelezte az alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 150.000.- forintot nem vagyoni kártérítés címén.

A meghaladó keresetet elutasította.

Kötelezte az alpereseket, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessenek meg 18.000.- forint eljárási illetéket és a felperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 9.000. forint eljárási illeték állam általi viseléséről rendelkezett. Kimondta, hogy egyéb költségeit a felek maguk viselik.

Az ítéletet az I. II. III.r. alperesek támadták fellebbezéssel.

Az I.r. alperes az ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását kérte.

Álláspontja szerint a jogsértést megállapító ítéleti rendelkezés első bekezdésében rögzített kitételek (a fellebbezésben öt pontban rögzítettek közül az első kettő) nem tényközlést, hanem értékelést tartalmaznak, amelynek tartalma vitatható, kifogásolható, de - célba vett alanya miatt - nem ütközik a Ptk. 78.§-ában. Az ezt követő megállapítások a tényállítás fogalmának nagyon széles, kiterjesztő értelmezése esetén sem tekinthetők tényközlésnek. Ha a bíráló megjegyzéseket úgy fognák fel, mintha tényállítások volnának, a jelentéstartalmuk akkor sem lépi túl a kritikai értékelés vagy minősítés sajtóban

megengedett határát, és ezért nem jogsértők. Kifejtette a fellebbezés azt is, hogy a felperes közszereplőnek minősül, el kell viselnie az erőteljesebb hangvételi bírálatot.

A II.r. alperes a fellebbezésében azt hangsúlyozta, hogy a cikke nem a felepres ellen irányult, hanem a környezetvédelem fogalmának a különféle médiákban fellépő közszereplők megnyilvánulásaiban tetten érhető egyoldalú hitelrontás ellen. Ez a cikk egészének értelmezésével belátható, és alátámasztja a cikk utolsó mondata is.

A véleménynyilvánítás szabadságával kapcsolatos AB. határozatokra is utalt a fellebbezés. Előadta, hogy nem kapott az első fokú bíróság részéről felhívását a cikkbeli állítások, utalások valóságtartalmának a tételes bizonyítására. Ha a felperes a sérelmezett kitételeket magára értelmezi, úgy sértőnek tekinthetők, de a legsértőbbnek beállított idézet önmagában, mint kijelentés valóságtartalma nem igényelhet bizonyítást (mivel nem cáfolható). A környezetvédelmi jelszavak hangoztatásával a társadalmi életben megjelenő különféle, a cikkben jelzett érdekek bizonyíthatók. Hivatkozott arra, hogy a tényállással kapcsolatosan voltak bizonyítási kísérletei. Végül pedig akként foglalta össze álláspontját, hogy mert a felperesnek az ügy lényegének nevezett beruházás kérdésében, való fellépését minden fórumon elvetették, a felperesnek kellene bizonyítania az általánosan elhangzott állításai és hasonlatai közül, mit és miért vonatkoztat a saját szervezetére.

Minderre tekintettel a támadott ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Ha a másodfokú bíróság nem erről rendelkezne, akkor a nem vagyoni kártérítésre kötelezés "törlését" vagy annak csökkentését kérte.

A III.r. alperes is azt hangsúlyozta a fellebbezésében, hogy a perbeli írás általánosságban beszél a médiákban jelentkező negatív tendenciákról, és csak a kedvezőtlen tendenciák említésével hozták kapcsolatba a felperesnek az AUCHAN Bevásárló Központtal és a Metró építéssel kapcsolatos kampányát. Jelzőik csak esetlegesen és közvetetten értelmezhetők a felperesre. Az esetlegesen sértő kifejezéseik nem valótanok, erre nézve a kereseti ellenkérelmük mellékleteit csatolták bizonyítékként. A véleménynyilvánítás határát sem létezik túl. A nem vagyoni kártérítés összegét eltúlzottnak találta. Figyelmen kívül hagyta az első fokú bíróság, hogy az I.r. alperes azt kérte, hogy a felróhatóság aránya nyerjen megállapítást. Minderre tekintettel az ítélet hatályon kívül helyezését, illetve a szükséges bizonyítás lefolytatását indítványozta.

A másodfokú bíróság az alperesek fellebbezését részben találta alaposnak.

Az ítéletet a fellebbezések keretei között bírálta felül. Annak nem fellebbezett részével nem foglalkozott.

Az első fokú bíróság a jogsértést illetően a Ptk. 78.§-ára alapított felperesi igényt találta alaposnak az ítéletben ismertetett kitételek vonatkozásában.

Ezen döntést felülbírálva a másodfokú bíróság a cikk egészét, szövegösszefüggéseit vizsgálta.

Egyetértett az alperesekkel abban, hogy cikk az első részében általánosságban szól azon negatív tendenciákról, amelyek a szerző szerint a sajtóban tapasztalhatók a környezetvédelem kapcsán, szóhasználata szerint; "a környezetvédelem zászlaja alatt" Itt fordulnak elő azok a minősítések, hogy "népbutító álpróféták", "dilettáns tiltakozók", és az a kijelentés, hogy "elismert eszmékbe csomagolják demagóg szövegeiket."

A cikk legvégén - sajátos stílusban ugyan - de szintén általában véve a környezetvédelem fogalmát illető érvelés található. A szerző a "elkötelezett szakemberek nevében" fejti ki a környezetvédelem fogalma mit is kell hogy jelentsen, mit nem szolgálhat.

A kezdeti gondolatsor és a lezáró rész között található az a bekezdés, amelyik megemlíti a felperest. A második hasáb második bekezdése szól a felperes által kezdeményezett kampányról, amelyet az Auchan bevásárló központ építése ellen, és az új Metró építésével kapcsolatosan kezdeményezett. A szóban forgó bekezdésnek a megelőző bekezdéssel való kapcsolatát teremti meg a cikk szerzője azzal, hogy a felperesi kampányról szóló mondatot a közvetlen előtte mondottakra "példaként" hozta fel.

A megelőző mondat pedig a következőképpen szól: "Sajnos az utóbbi időkben karrierista politikusok és egyéb üzleti konkurensok által felheccelt (netán finanszírozott) hordószónokok egyre sűrűbben jelennek meg a képernyőn és egyes bulvárlapok címlapján a környezetvédelem jelszavával félrevezetve a tájékozatlan magyar állampolgárt, miközben egyre kevesebb műsoridő és újságoldal jut a valódi környezetvédelemért tenni akaró szakemberek konferenciáinak, a fenntartható fejlődéséért munkálkodó szakemberek eszméinek publikálására."

Ezen mondatot követően írja a cikk, hogy "Ennek tipikus példája az elmúlt napokban a L. M. által kezdeményezett kampány...". Ilyen módon a felperesre utaló mondat és az előtte álló között kapcsolatot teremtett a cikk szerzője, és a felperes ennek folytán joggal sérelmezte a szóban forgó fent idézett mondatban foglaltakat.

Nem valótlan tényállítás történt ugyan a sérelmezett részben, hanem véleménykifejtés, de az tartalmával, szóhasználatával alapjaiban kérdőjelezi meg a felperesi szervezet céljainak tevékenységének, az ezeket motiváló szempontoknak az elfogadhatóságát, tisztességét. Ezzel az alperesek túllépték a szabad véleménynyilvánítás határát, amely jogi személy esetében is jogsértő. Annak folytán azonban, hogy valótlan tényállítással valósult meg a jogsértés, nem a Ptk. 78.§-ra, hanem a 75.§-ra hivatkozva van helye a jogsértés megállapításának.

Ugyancsak a felperesre vonatkoztathatónak fejtette ki a cikk szerzője a felperesi kampányról szóló mondat után azt, hogy a tiltakozások néhány fős "tömege" nem a hivatalosan előírt lakossági fórumra időzítette tiltakozását, hiszen a jogszerű fellépés nem épen a feltűnési viselkedésben szenvedők eszköze.

Kifejthető olyan vélemény, miszerint a környezetvédelemnek nem a kampány a legcélravezetőbb vagy leghelyénvalóbb eszköze, de az adott szövegkörnyezetben sértő módon fogalmazva jogszerűtlennek minősítette a cikk a felperesi kampányt, illetve az ilyen módon való tiltakozást.

Az első fokú bíróság tehát helyesen minősítette személyi jogot sértőnek a cikknek ez utóbbi minősítését is, de ez esetben sem a Ptk. 78.§-ára, hanem a 75.§-ra hivatkozva volt helye a jogsértés megállapítására.

A perbeli cikk legelején található kitételek viszont nem a felperessel kapcsolatban, nem vele összefüggésben fordultak elő, és a befejező rész sem a felperesre vonatkozik. Így ezekkel nem sértették meg az alperesek a felperes jóhírnevét. Ebben a részében a keresetet alaptalanként el kellett volna utasítani.

A másodfokú bíróság a jogsértés mibenlétét átszövegezte, mert abból ki kell tűnnie az olvasó számára értelmezhetően, hogy milyen szövegösszefüggés, tartalom okán valósult meg a jogsértés, és kik az "alperesek" akikre vonatkozóan az ítélet a jogsértést megállapította.

A jogsértést megállapító ítéleti rendelkezés közzétételére kötelezést is módosította. Nem a jogerőtől számított 15 napos határidőt adott, mert a jogerő a másodfokú ítélet kihirdetésével áll be, de ekkor még az ítélet kézbesítése nem történt meg, és az alperesek nem tudták pontosan az abban megkívántak szerint közölni az ítéletet. A 15 napos teljesítési határidő nem a jogerőtől, hanem a Pp. 217.§ (1) bekezdése és (5) bekezdése szerint a közzétételtől - ami ítélet esetén a Pp. 219.§ (1) bekezdése értelmében a kézbesítéssel történik - számít.

Az első fokú bíróság a felepres javára 150.000.- forint nem vagyoni kártérítést is megítélt.

A másodfokú bíróság azonban úgy látta, hogy a cikk miatt a felperest ért hátrány még előadás szintjén sem volt kellően megjelölve, és egyáltalán nem volt bizonyítva.

Márpedig a Legfelsőbb Bíróság több eseti döntésében adott iránymutatás szerint önmagában a személyiségi jog megsértése a kárigényt nem alapozza meg, a sértett félnek a kártérítés általános szabályainak megfelelően bizonyítania kell az okozati összefüggést és a hátrány bekövetkeztét. Csak az összegszerűség tartozik a bíróság mérlegelésére.

Az alaptalan kártérítési követelést is el kellett tehát utasítani.

Az elmondottak szerint változtatta meg a másodfokú bíróság az első fokú bíróság döntését a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján, módosítva a perköltség és illeték viselésére vonatkozó rendelkezését is a megváltozott pernyertességi arány figyelembevételével.

A Pp.81.§ (1) bekezdése alapján rendelkezett a perköltség viseléséről, a 6/1986 (VI.26.) I.M. számú rendelet 13.§ (2) bekezdésének megfelelően határozott a tárgyi illeték feljegyzési jog folytán le nem rótt - helyesen 18.000.- forint, mert 300.000.- forint követelés alapul vételével kell számítani a 6%-ot - kereseti illetékről.

Ugyanezen jogszabályok alapján határozott a másodfokú perköltség és a fellebbezési illeték viseléséről. Figyelembe vette, hogy az I.r. alperes a 9000.- forint fellebbezési illetéket lerótt, a II.r. alperes jogi képviselő nélkül járt el, továbbá hogy a felperest az Itv. 5.§ (1) bekezdés a./ pontja szerint személyes illetékmentesség illette meg. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a III.r. alperes mégcsak nem is hivatkozott arra, hogy mint egyesület személyes illetékmentességet élvezne a jogszabályi feltételek megléte esetén, amely feltételek fennállására sem utalt.

Budapest, 2000.évi március 07. napján

T. L. ████████ dr.sk
bíró, előadó

dr.K. ████████ T. ████████ sk
a tanács elnöke

G. B. ████████ sk
bíró

A kiadmány hitelesül

tisztviselő

